

Ryömä ym.: Periaateratkaisun aikaansaamisesta koulujärjestelmäkysymyksessä.

Eduskunnalle.

Valtioneuvoston asettama kouluohjelmakomitea suositteli v. 1959 valmistuneessa mietinnössään koulujärjestelmämme uudistamista siten, että oppivelvollisuusikäisten lasten yleiseksi koulutyypiksi tulisi valtion tukema kunnallinen monilinjainen peruskoulu eli ns. yhtenäiskoulu. Komitean mietintö on saanut osakseen sekä tunnustusta että kirpeätä arvostelua. Tämä mielipiteiden jyrkkä erilaisuus on tullut esiin julkisessa keskustelussa ja se ilmenee myös niistä virallisista lausunnoista, joita eri virastot, laitokset ja järjestöt ovat opetusministeriön pyynnöstä ko. mietinnöstä antaneet.

Kuntien on v. 1957 annetun kansakoululain velvoittamina toteutettava kulumassa olevan vuosikymmenen aikana laaja koulurakennusohjelma kansalaiskouluja perustaessaan. Taloudellisen ja tarkoituksenmukaisen rakennussuunnittelun kannalta olisi välttämätöntä tietää, minkälaiseksi kuntien koulu toimi edessä olevina vuosikymmeninä tulee kehittymään: onko niiden varauduttava kouluohjelmakomitean mietinnön suosittelman kunnallisen yhtenäiskoulun luomiseen ja

ylläpitämiseen ja tämän huomioon ottamiseen koulurakennusohjelmien suunnittelussa, vai joutuvatko ne ylläpitämään vain jatkuvasti tyypistyvää kansakoulua oppilaiden yhä lisääntyvässä määrässä siirtyessä kesken oppivelvollisuusaikaansa toisen hallinnon ja omistajan alaisiin koulumuotoihin.

Kun tässä tarkoitettussa rakennustoiminnassa on kyseessä erittäin suuri valtion sekä kuntien varoja koskeva kustannuskysymys, joka lyhytnäköisesti hoidettuna saattaa aiheuttaa suuria virheinvestointeja sekä vaikeasti korjattavia suunnitteluvirheitä, olisi eduskunnan tehtävä periaateratkaisu niistä päälinjoista, joiden mukaan oppivelvollisuusikäisten lasten koulutusta joudutaan lähivuosina ja vuosikymmeninä ohjaamaan.

Edellä olevaan viitaten ehdotamme eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi pikaisiin toimenpiteisiin periaateratkaisun aikaansaamiseksi peruskoulua koskevassa koulujärjestelmäkysymyksessä.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 1962.

Erkki Ryömä.
Armas Leinonen.
Heikki Hasu.

Eemil Partanen.

T. Saloranta.
Niilo Ryhtä.
Veikko Savela.

Meeri Kalavainen.

Veikko Honkanen.
Yrjö Hautala.
Markus Niskala.